

El 'think tank' català de l'economia fa mig segle

Impulsat el 1958 per il·lustres cognoms de la burgesia catalana, el Cercle d'Economia continua essent un pol d'atracció d'empresaris i polítics de l'estat espanyol, on regnen les paraules "consens" i "futur".

lideratge en la societat civil, una veu que des de Barcelona aspira a influir i a crear estats d'opinió sobre els canvis econòmics i socials que es produeixen tant a casa nostra com al món sencer.

Una de les accions que van permetre de canalitzar la voluntat de la societat catalana —encara sota la dictadura— d'obrir el camí de la democràcia van ser les trobades a la Costa Brava (des del 1997, a Sitges). Van començar el 1961 amb l'objectiu d'enfortir l'ambient de diàleg i obertura que

ja començava a representar el Cercle d'Economia en plena dictadura. De fet, el 1975, abans de la mort del dictador, el Cercle va organitzar unes jornades sota el títol "Societat i economia en un context democràtic".

El fet, però, és que les tensions entre la dictadura i el Cercle van ser gairebé inexistents. Alguns acadèmics que havien col·laborat amb el règim franquista en l'elaboració dels plans d'estabilització desfilaven per les jornades del Cercle per explicar aquests projectes. Va ser el cas del cap del servei d'estudis del Banc d'Espanya, Joan Sardà Dexeus, o dels economistes Fabián Estapé i Enrique Fuentes Quintana a final dels 60, entre molts més. El 1968, la dictadura va legalitzar el Cercle com a associació i, a partir d'aquell moment, envià un funcionari per controlar el contingut de les trobades dels empresaris.

Durant aquests anys, al Cercle d'Economia també hi ha hagut espai per a fer autocrítica. El novembre passat, l'entitat va fer públic un document en què demanava més ambició a l'empresari català que utilitza com a "excuses" els polítics i el govern per justificar els seus "fracassos". El text assegura que "l'empresariat català no ha estat capaç de liderar nous projectes, ni tan sols

La família reial i els grans empresaris de l'estat espanyol en són assidus. També la classe política, que sovint s'enfila a la tribuna d'oradors per donar explicacions de tota mena i respondre les qüestions que plantegen els empresaris i representants de la societat civil catalana. Amb cinquanta anys de vida, el Cercle d'Economia ha esdevingut un punt de referència indispensable per al debat sobre la marxa de l'economia i la política de l'estat espanyol. Històricament, els presidents —disset en total— i portaveus d'aquesta entitat s'han caracteritzat pel fet de cercar el consens entre els agents econòmics, socials i polítics des del liberalisme econòmic i la centralitat política, sempre defugint la confrontació directa amb el poder establert a Catalunya i a l'estat espanyol. Això fins a tal punt que el Cercle fa una defensa aferrissada en tots els actes d'un fet diferencial: "ser una entitat profundament transversal com a conseqüència dels seus orígens. Avui seria impossible de posar d'acord aquesta gent, però sempre s'ha respectat la dinàmica que matisa les opinions pròpies i facilita l'acord", assegura el director general del Cercle d'Economia, Jordi Alberich. Per això les opinions que emet aquesta entitat sempre són en nom del Cercle i mai no es dona un valor generalitzable a les idees d'un sol integrant d'aquest club selecte.

Llabor universitària i empresarial. L'origen del Cercle està en un club de característiques típicament universitàries —el Club Comodín— que des de l'any 1951 agrupava joves universitaris i empresaris barcelonins. La influència intel·lectual que sobre un grup reduït d'aquests joves exercí el professor i historiador Jaume Vicens i Vives va ser determinant. Els va posar en contacte amb joves intel·lectuals i economistes que, des del món de la cultura, la universitat o l'administració, començaven a renovar el pensament polític i econòmic de l'època. Des de la fundació, el 1958, els integrants del grup van fer una aposta clara pel diàleg i la cerca del consens, això sí, fent una defensa ferma del liberalisme econòmic, el compromís democràtic i la vocació europeïsta. Amb aquests postulats, el Cercle d'Economia és un referent de

Segona reunió Costa Brava del Cercle d'Economia el novembre del 1963.

La junta directiva del Cercle en una reunió al castell de Peralada el 1966. El nucli era format per un grup d'empresaris inquietats i renovadors coneguts per Joves Kennedy.

de mantenir-ne alguns dels que, amb seua operativa a Catalunya, representaven centres de poder econòmic més enllà del nostre territori". Les paraules eren del qui fins ara presidia el Cercle d'Economia, José Manuel Lara. La crítica va ser ben encaixada per la majoria de sectors.

Pel que fa a les relacions Catalunya-Espanya, el Cercle sempre ha estat partidari del *peix al cove* de Pujol, i mai no ha ocultat la preferència perquè a Catalunya hi hagi un govern CiU-PSC, que combini el liberalisme econòmic i el conservadorisme de la federació nacionalista amb la concepció de les relaci-

ons Catalunya-Espanya dels socialistes. De la mateixa manera, el Cercle tampoc no ha amagat la desconfiança envers la capacitat de governar d'ERC i ICV.

Nova etapa amb fronts oberts. El conseller delegat d'Abertis, Salvador Alemany, ha assumit la presidència del Cercle d'Economia amb la intenció de crear "nous líders en una societat de més benestar que no en facilita l'aparició". Alemany defensarà "un Cercle més participatiu i deliberatiu", que vol obrir l'entitat "a noves generacions d'empresaris, professionals i acadèmics de menys de quaranta anys". D'una altra banda, el nou president del Cercle fa una crida a tot el món empresarial perquè "guanyi autoestima" i fugi del "victimisme i les comparacions". Certament, el *think tank* català de l'economia tindrà molta feina damunt la taula els mesos vinents. El nou model de finançament, el dèficit crònic d'infraestructures –inclosa la gestió del servei de rodalia de Renfe i l'hipotètic organisme descentralitzat per a gestionar l'aeroport de Barcelona–, una matèria que el Cercle d'Economia denuncia des del 1988, quan va emetre un primer document sobre la qüestió, i la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut oferiran nous debats i visites il·lustres a l'auditori del Cercle d'Economia.

Gemma Aguilera

Breus

Criteria confia a recuperar valor els mesos vinents

La primera junta d'accionistes de Criteria CaixaCorp, el grup d'empreses amb participació de "la Caixa" que cotitza a la borsa, va presentar números vermells per als seus accionistes. Des que va sortir al parquet, l'acció ha perdut un 14% –de 5,25 euros als 4,37 actuals–, però els seus dirigents creuen que l'acció és injustament castigada. "L'evolució de la cotització és dolenta, i també injustificada, tot i que vam sortir a la borsa en un moment crític. Amb tot, hi ha societats industrials i finances capdavanteres que han baixat molt més", defensava el director general de

Criteria va posar al mercat les accions a 5,25 euros, i ara cotitzen a 4,37 euros.

Criteria, Ricard Fornesa. El directiu es mostra optimista i assegura que "hi ha elements decisius que a hores d'ara ja ens permeten de pensar en una alça en el valor de Criteria a curt termini".

La desocupació es dispara a Catalunya i al País Valencià

L'augment de la desocupació continua i al mes de maig va marcar un nova fita. Per primera volta en molts anys, el nombre de persones sense feina va augmentar durant un mes en què tradicionalment hi havia descensos. El País Valencià va liderar l'increment a tot l'estat espanyol, ja que 6.616 persones van passar a engruixir les llistes de l'INEM, cosa que significa un increment del 2,66% respecte al mes anterior. A Catalunya, l'augment va ser de l'1,96%. Les Illes Balears van contrarestar aquests resultats, perquè la desocupació hi va disminuir d'un 11,63%.